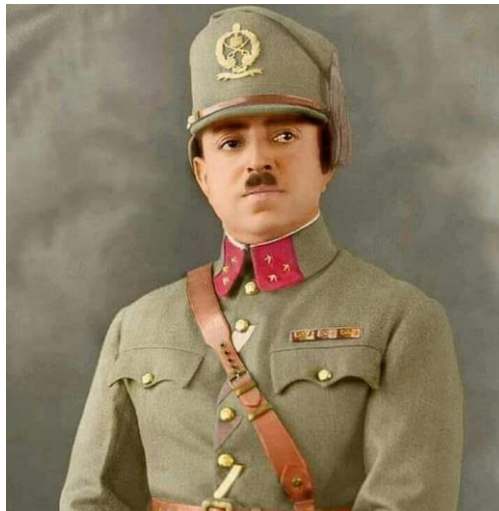

۲۵ اپریل ۲۰۲۲

ملالی موسی نظام

درد بر روان اعلیحضرت غازی، محصل استقلال افغانستان

امروز ۶۲ سال از رحلت اعلیحضرت شاه امان الله غازی میگذرد

با سپری گشتن نود و سه سال از ایامی که اعلیحضرت غازی محصل آزادی افغانستان از سرحد قندهار «سپین بولدک» خاک وطن را اجباراً «وطن گر عزیز است و من میگذارم» ترک گفت، ملت افغانستان بدون شک، همه آن دست آورد هایی را از دست داد که بر آزادی، تعالی و حقوق فردی به شمول نهضت زن افغان و ترقی بی مانند در سرزمین شان در مدت کوتاهی بوجود آمد. البته به استثنای دهه درخشان دیموکراسی که حقیقتاً خوش درخشید، ولی دولت مستعجل بود، جامعه افغانی و سرنوشت ملت مظلوم آن به سرایشی عدم تعادل، تفرقه قومی، استبداد و جنگ های خونین و پیهم و بربادی بنیادی مواجه گردیده است. شخصیت والایی که مقدرات نیک ملتش را به این بیان عالی وابسته میدانست، افسوس که با دسایس استعمار اجباراً ترک وطن گفت:

(اسلحه را به زمین بگذارید و قلم بدست گیرید، زیرا یک ملت بیسواد هیچگاه آزاد بوده نمی تواند).

امروز از رحلت آن جوانمرد تاریخ و آن شخصیت ترقی خواه وطن پرست از جهان، اعلیحضرت امان الله غازی شصت و دو سال سپری می‌گردد و برای مختصر یاد بود آن قهرمان ملی به سراغ یاددهانی همکار دانشمند میرمن «درخانی زهین» مدیر مسئول مجله ملی، وزین و هر دل پسند «لمر» که سطوری را بدین مناسبت در فیس بوک خویش بیان داشته است، می‌رویم. روح و روان شاه عادل و بنیان گزار افغانستان مترقی و آزاد شاد و یادش در دل ملت افغان گرامی باد!

"امروز ۶۲مین سالروز وفات شاه آزادی دوست و استقلال طلب ما غازی امان الله خان است. این متن را با سخنان گهربار وی آغاز می‌کنم.

"اسلحه را به زمین بگذارید و قلم بدست گیرید، زیرا یک ملت بیسواد هیچگاه آزاد بوده نمی‌تواند". شاه امان الله غازی، شاه جوان، وطن‌دوست و ترقی طلب ما مقابل امپراطوری که آفتاب در قلمرو اش غروب نمی‌کرد نعره آزادی را بلند کرد و با یک قیام سرتاسری از شیرمردان ما، از شمال تا جنوب و از شرق تا به غرب کشور، قدرتمندترین نیروی نظامی جهان را شکست داده و بیرق آزادی افغانستان را برافراشت. نهضت امانی نه تنها پیام آور آزادی و آبادی برای افغانستان بلکه نوید بخش امید تازه ای برای جنبش های آزادیخواه نیم قاره هند و منطقه نیز بود.

وی خوب میدانست که مهمتر از استرداد استقلال حفظ آنست که بیداری افکار عامه و بلند بردن سطح فکری جامعه مهمترین سلاح برای دفاع و حراست از استقلال است.

تکیه زدن غازی امان خان به اریکه قدرت همگام است با آغاز و توسعه دیموکراسی و آشنا ساختن ملت با مزایای آن، از آنجمله آزادی بیان، آزادی مطبوعات، تساوی حقوق زنان... ایجاد ساختار های عام المنفعه، وضع قانون اساسی (نظامنامه اساسی (در یک ساختار مردمی (لویه جرگه) و امثال آن .

شاه امان الله توجه خاص خود را به تربیه نسل جوان معطوف داشت. وی به این نظر بود که روشن ساختن یک مرد صرف روشن ساختن یک مرد است، ولی روشنگری در افکار یک زن به معنی روشن ساختن یک خانواده است. ایجاد مکاتب نسوان، فرستادن جوانان و از آنجمله دختران به خارج از وطن جهت تحصیلات عالی، اعمار کتابخانه ها و مهمتر از همه ترویج فرهنگ روزنامه نگاری خدماتی اند که وی در عرصه روشنگری جامعه مخصوصاً زنان انجام داده است .

در دوران غازی امان الله خان بیشتر از ۲۰ نشریه اعم از روزنامه، هفته نامه، جریده و مجلات دولتی و شخصی در کابل و ولایات افغانستان به نشرات آغاز نمودند. این رسانه ها در بیداری اذهان

عامه نقش فعال و سازنده داشتند. از روزنامه های مهم در آنزمان میتوان از امان افغان در کابل، اصلاح در بدخشان، بیدار در بلخ، اتفاق اسلام در هرات، طلوع افغان در کندهار، اخبار غازی در پکتیا و اتحاد شرق در ننگرهار بطور مثال نام برد.... .

وای بر ما که ۱۰۲ سال قبل از امروز تهداب زنده گی متمدن را گذاشتیم ولی امروز با سرعت عجیب بسوی قهقرا روانیم. سوال اینجاست که درین مسیر طولانی تر از یک قرن در کجا کجروشی کرده ایم و اکنون چه باید کرد؟

به امید یک افغانستان آزاد، مستقل، خودکفا و شگوف!

ژوندی دې وي افغانستان!

پایان